

GEMEENTE CUIJK

Landbouwontwikkelingsgebied De Ass

Passende beoordeling Natuurbeschermingswet 1998

Bestand : P:\prj100\CUY\006\rapp\Passende
beoordeling\20100609-Passende beoordeling LOG De Ass.wpd

Project : CUY006

Gecontroleerd door : PvZ/EvH

Juni 2010

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Relatie PlanMER - passende beoordeling	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Te beoordelen activiteiten	4
2.1	Huidige bedrijfsvoering	4
2.2	Toekomstige bedrijfsvoering	4
2.2.1	Voorkeursvariant	5
2.2.2	Alternatieve bedrijfsvoering	6
2.2.3	Maximale variant	6
3	Beoordelingskader	9
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	9
3.2	Beoordelingskader stikstofdepositie	10
4	Natura2000-gebied Oeffelter Meent	12
4.1	Gebiedskenmerken	12
4.2	Habitattypen	13
4.3	Instandhoudingsdoelstellingen	16
4.4	Leemten in kennis Oeffelter Meent	18
5	Effecten voorgenomen activiteiten	19
5.1	Werkwijze	19
5.1.1	Modelberekeningen	19
5.1.2	Referentiekader	20
5.2	Stikstofdepositie voorgenomen activiteiten	20
5.2.1	Huidige situatie	21
5.2.2	Voorkeursvariant	21
5.2.3	Alternatieve bedrijfsvoering	22
5.2.4	Maximale variant	22
6	Conclusies	24

Tabellenlijst

Tabel 1: Instandhoudingsdoelstellingen voor Natura2000-gebied Oeffelter Meent.	17
Tabel 2: Ammoniakuitstoot van de bedrijven van de heer Ards en de Maatschap De Haas in de huidige en toekomstige situatie (kg NH ₃ /jaar).	19
Tabel 3: Afstand vanaf de beide bedrijven in de huidige en toekomstige situatie tot de rand van het Natura2000-gebied Oeffelter Meent.	20
Tabel 4: Stikstofdepositie (mol/ha/jaar) op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent in de huidige situatie.	21
Tabel 5: Stikstofdepositie (mol/ha/jaar) op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent bij keuze van het voorkeursalternatief.	22
Tabel 6: Stikstofdepositie (mol/ha/jaar) op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent bij keuze van de alternatieve bedrijfsvoering.	22
Tabel 7: Stikstofdepositie (mol/ha/jaar) op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent wanneer maximale invulling gegeven zou worden aan het bestemmingsplan van LOG De Ass.	23

Afbeeldingenlijst

Afbeelding 1: Bedrijfsverplaatsing varkenshouderijen naar LOG De Ass.	1
Afbeelding 2: Ligging LOG De Ass ten opzichte van de Oeffelter Meent.	10
Afbeelding 3: Begrenzing Natura2000-gebied Oeffelter Meent.	12
Afbeelding 4: Kleine modderkruiper.	15
Afbeelding 5: Kamsalamanders. Boven: mannetje, onder: vrouwtje.	15

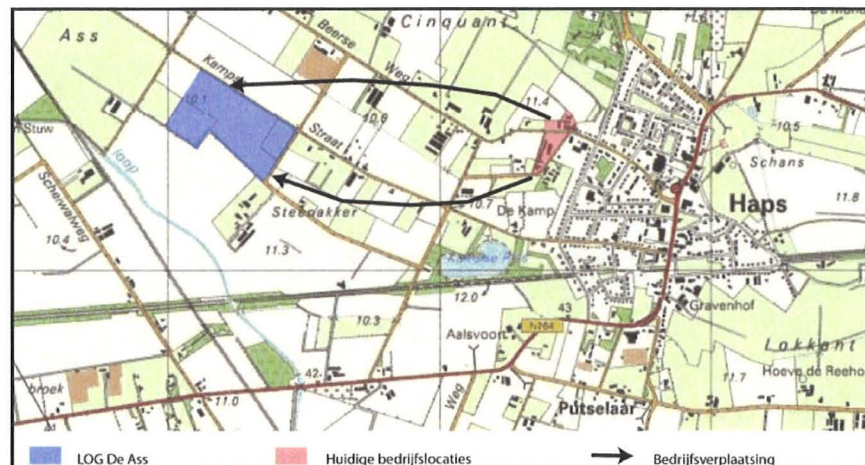
1 Inleiding

Het voorliggend rapport omvat de passende beoordeling van de vestiging van twee varkenshouderijen in landbouwontwikkelingsgebied De Ass bij Haps (gemeente Cuijk) voor het Natura2000-gebied Oeffelter Meent. In deze inleiding wordt allereerst de aanleiding van de passende beoordeling geschetst. Vervolgens wordt aangegeven welke relatie er bestaat met de PlanMER die voor De Ass wordt opgesteld. Tenslotte is de leeswijzer voor het rapport opgenomen.

1.1 Aanleiding

In het Reconstructieplan Peel en Maas is vastgesteld dat ten westen van Haps een landbouwontwikkelingsgebied (LOG) ontwikkeld dient te worden. Binnen een LOG bestaan ruime ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderij, terwijl deze mogelijkheden buiten LOG's veelal ontbreken. In een LOG is, onder voorwaarden, nieuwvestiging van intensieve veehouderijen mogelijk. Daardoor ontstaan mogelijkheden voor uitplaatsing van intensieve veehouderijen uit de extensiveringsgebieden rond kernen en natuurgebieden, waar het beleid erop is gericht op termijn de intensieve veehouderij te saneren.

Direct aan de westzijde van de kern Haps bevinden zich momenteel twee intensieve veehouderijen (varkenshouderijen). De huidige locatie van deze bedrijven is echter, vanwege de ligging tegen de kern, aangewezen als extensiveringsgebied. Beide ondernemers hebben derhalve het initiatief genomen hun bedrijf te verplaatsen naar het nabij gelegen LOG De Ass. Deze bedrijfsverplaatsing is uitgebeeld in afbeelding 1.

Afbeelding 1: Bedrijfsverplaatsing varkenshouderijen naar LOG De Ass.

De voorgenomen bedrijfsverplaatsing van de beide veehouderijen zal gepaard gaan met een uitbreiding van de beide bedrijven. Dat betekent dat de totale aantallen te houden

dieren binnen LOG De Ass de grens zullen overschrijden waarboven het opstellen van een PlanMER noodzakelijk is. Er is derhalve een PlanMER-procedure opgestart, waarbij de milieueffecten als gevolg van de verplaatsing en uitbreiding van de veehouderijen inzichtelijk gemaakt worden.

Daarnaast zijn de beide bedrijven zowel in de huidige situatie als in de toekomstige situatie gelegen in de nabijheid van een Natura2000-gebied, te weten het gebied Oeffelter Meent (gebiedsnummer 141). De Oeffelter Meent is gelegen in de Maasuitwaarden ten noorden van Oeffelt en bevindt zich circa 6 kilometer ten oosten van Haps.

Op grond van de Crisis- en Herstelwet die op 31 maart 2010 van kracht geworden is, hoeft voor bestaande, niet-gewijzigde activiteiten (sinds 7 december 2004) geen toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 plaats te vinden voor stikstofdepositie. Dat geldt tevens bij uitbreidingen en nieuwe activiteiten, wanneer per saldo geen sprake is van toename van stikstofdepositie.

De voorgenomen bedrijfsverplaatsing kan niet worden gezien als een bestaande, niet-gewijzigde activiteit, daar enerzijds de vestigingslocatie van de activiteiten verandert en anderzijds de bedrijfsomvang en bedrijfsvoering verandert. Wel kan de bedrijfsverplaatsing mogelijk gezien worden als een uitbreiding/nieuwe activiteit, waarbij de stikstofdepositie op het Natura2000-gebied per saldo niet toeneemt. In de voorliggende rapportage wordt hier nader op in gegaan en wordt getoetst of er sprake is van toename van de stikstofdepositie op de Oeffelter Meent. Beoordeeld wordt, of de bedrijfsverplaatsing kan leiden tot significant negatieve effecten op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent.

1.2 Relatie PlanMER - passende beoordeling

Wanneer voor een voorgenomen activiteit een passende beoordeling noodzakelijk is en deze activiteit tevens m.e.r.-plichtig is, dan dient de passende beoordeling opgenomen te worden in het PlanMER. Een samenvatting van het voorliggend rapport wordt dan ook opgenomen in het PlanMER voor LOG De Ass.

Het PlanMER voor LOG De Ass bevat veel technische en cijfermatige details ten aanzien van de voorgenomen bedrijfsvoering van de beide varkenshouderijen in de huidige situatie en in de toekomstige situatie binnen LOG De Ass. Deze details worden dan ook niet herhaald in deze rapportage. Er wordt volstaan met een tekstuele omschrijving van de bedrijfsvoeringen.

1.3 Leeswijzer

De voorliggende rapportage bestaat uit de volgende onderdelen:

- Hoofdstuk 2: Ingegaan wordt op de huidige situatie en op de verschillende te onderzoeken alternatieven voor de toekomstige bedrijfsvoeringen binnen LOG De Ass.

- Hoofdstuk 3: De van toepassing zijnde regelgeving ten aanzien van Natura2000-gebieden (Natuurbeschermingswet 1998) wordt kort beschreven. Vervolgens wordt ingegaan op het beoordelingskader betreffende stikstofdepositie op Natura2000-gebieden.
- Hoofdstuk 4: In de nabijheid van LOG De Ass bevindt zich het Natura2000-gebied Oeffelter Meent. De belangrijkste gebiedskenmerken, de voorkomende habitattypen en de opgestelde instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied worden beschreven.
- Hoofdstuk 5: Vervolgens wordt aangegeven welke effecten de beide varkenshouderijen in de huidige en toekomstige situatie hebben op het Natura2000-gebied met betrekking tot stikstofdepositie.
- Hoofdstuk 6: Op grond van de effectbeschrijving kan een beoordeling van de effecten plaatsvinden. Is er sprake van significant negatieve effecten? Of kan de bedrijfsverplaatsing passen binnen de ontwikkelingsruimte die is opgenomen in de Crisis- en Herstelwet?

2 Te beoordelen activiteiten

De passende beoordeling wordt opgesteld voor de verplaatsing, vestiging en wijziging van de bedrijfsvoering van twee bestaande veehouderijen vanuit de kern van Haps naar het landbouwontwikkelingsgebied De Ass ten westen van Haps. Beschreven wordt, welke mogelijkheden bestaan voor de toekomstige bedrijfsvoering van deze beide bedrijven binnen LOG De Ass. Allereerst wordt echter kort ingegaan op de huidige bedrijfsvoering van de beide bedrijven. De beschrijvingen in dit hoofdstuk zijn ontleend aan de beschrijvingen in het PlanMER LOG De Ass.

2.1 Huidige bedrijfsvoering

De beide varkenshouderijen die verplaatst worden naar LOG De Ass betreffen de varkenshouderij van de heer Ardts aan de Beerseweg 14 en de varkenshouderij van de maatschap Haas aan de Beerseweg 19 in Haps.

Deze bedrijven waren reeds voor 7 december 2004 in bedrijf en beschikten reeds voor deze datum over een milieuvergunning voor de bedrijfsactiviteiten. Dat betekent dat de stikstofdepositie van de bestaande bedrijven niet getoetst hoeft te worden aan de Natuurbeschermingswet.

Bedrijf de heer Ardts

De varkenshouderij van de heer Ardts aan de Beerseweg 14 huisvest ongeveer 792 biggen, 240 zeugen en 25 opfokzeugen/vleesvarkens. Het huidige bedrijf bestaat uit een bedrijfswoning met daaraan vastgebouwd een stal met kraamhokken, een ziekenboeg en een aantal paardenboxen, waar hobbymatig een tweetal paarden wordt gehouden. Daarnaast is op de huiskavel een viertal bedrijfsgebouwen gelegen met daarin in totaal vier stallen. Het meest westelijk gelegen bedrijfsgebouw betreft een opslagloods voor aardappelen. De biggen zijn gehuisvest in een traditionele stal, evenals de kraamzeugen en de guste/dragende zeugen. De opfokzeugen zijn ondergebracht in een stal met een gedeeltelijke roostervloer die geheel is onderkelderd, maar geen stankafsluiter heeft.

Bedrijf Maatschap De Haas

De heer De Haas exploiteert momenteel een varkensbedrijf aan de Beerseweg 19 met circa 780 biggen, 166 zeugen en 160 opfokzeugen/vleesvarkens. Op het erf is een verzameling bedrijfsgebouwen gelegen bestaande uit een woonhuis, een machineberging, waaraan een stal is gemaakt voor de (hobbymatig) gehouden melkkoeien en paarden, en een vijftal varkensstallen. Alle dieren worden gehouden in traditionele stalsystemen, zoals een roostervloer voor de vleesvarkens.

2.2 Toekomstige bedrijfsvoering

In het PlanMER LOG De Ass is een beschrijving opgenomen van de (door de initiatiefnemers) gewenste bedrijfsvoering van de beide nieuwe bedrijven binnen het LOG. Deze bedrijfsvoering kan worden aangeduid als voorkeursalternatief. Daarnaast is in het PlanMER voor de beide bedrijven een alternatieve bedrijfsvoering beschouwd.

Tenslotte is ook een maximale variant beschreven in het PlanMER, waarbij maximale invulling gegeven wordt aan de mogelijkheden die het bestemmingsplan voor LOG De Ass biedt voor de beide veehouderijen.

2.2.1 Voorkeursvariant

Bedrijf de heer Ardts

Het bedrijf van de heer Ardts wordt gevestigd aan de Kampsestraat 49 en zal na de verplaatsing een omvang hebben van 1.246 gespeende biggen, 348 zeugen, 2 beren en 36 vleesvarkens. Deze dieren worden gehuisvest in één nieuwe stal. Daarbij wordt een tweede bedrijfsgebouw opgericht, waarin een werktuigenopslag, werkplaats en een paardenstal (hobbymatig) worden ondergebracht. Tot slot zal er binnen het bouwvlak een bedrijfswoning worden gebouwd. De bedrijfsruimten zullen in gebruik zijn voor de intensieve veehouderij. Vee wordt verladen, voer wordt aangevoerd en mest wordt afgevoerd. Hiertoe dienen de mestkelders te worden leeggezogen. Verder is er voor de vaste mest (afkomstig van de paarden) een vaste mestopslag. De nieuwe varkensverblijven worden allen ingericht conform het Besluit huisvesting en de Best Beschikbare Technieken. Bij het nieuw te vestigen bedrijf aan de Kampsestraat 49 zal gebruik gemaakt worden van chemische luchtwassystemen met 70% emissiereductie. Door het toepassen van deze luchtwassystemen wordt niet alleen de uitstoot van ammoniak beperkt, maar is het tevens mogelijk om de geluidsemisatie van de ventilatoren van de stallen te verlagen, wanneer deze vóór de luchtwassers worden geplaatst. Dit is bij het bedrijf van de heer Ardts van toepassing. Chemische luchtwassystemen kunnen in het kader van de Wet Milieubeheer worden toegepast als Best Beschikbare Techniek. De emissiefactor van het gekozen systeem is niet hoger dan de maximale emissiewaarde in het Besluit huisvesting en bijlage 2 van de Regeling ammoniak en veehouderij. Wel kunnen luchtwassers leiden tot hoger energiegebruik door een extra verbruik van het ventilatiesysteem. De toename in verbruik is met name het gevolg van een hogere onderdruk in het ventilatiekanaal. Ook de pompen van de luchtwassers zorgen voor een hoger energieverbruik. Daar staat echter tegenover dat het toepassen van frequentieregelaars en grote ventilatoren een reductie van het elektriciteitsverbruik geven.

Aangezien er op de nieuwe locatie momenteel geen bedrijf is gevestigd, zal de hervestiging van de varkenshouderij leiden tot een duidelijke toename van het aantal transportbewegingen van en naar de Kampsestraat 49. Transportbewegingen zullen plaatsvinden ten behoeve van de aanvoer van veevoer, de afvoer van vleesvarkens, de afvoer van kadavers en de aanvoer van chemicaliën voor de chemische luchtwassystemen.

Bedrijf Maatschap De Haas

Maatschap De Haas zal aan de Steenakkerstraat 19 een varkenshouderij exploiteren, waar in totaal 1.220 gespeende biggen, 349 zeugen, 2 dekberen en 2.088 vleesvarkens worden gehuisvest. De stal voor de vleesvarkens is reeds aanwezig. Naast deze stal wordt een biggen-, guste/dragende zeugen- en kraamzeugenstal opgericht en wordt een

veldschuur gebouwd. Tot slot zal ook hier een woonhuis worden gebouwd. In de veldschuur worden materialen en machines opgeslagen.

Binnen het bedrijf van de Maatschap Haas worden verschillende stalsystemen toegepast. Het betreft de volgende systemen:

- Groepshuisvesting in grote groepen(> 30 biggen) op een gedeeltelijke roostervloer met een (water- en) mestkanaal eventueel voorzien van schuine putwand(en) (Groen Label).
- Mestpan met water-en mestkanaal onder kraamhok (Groen Label).
- Traditioneel.
- Koeldekstelsysteem (115% koeloppervlak) in combinatie met een warmtepomp (Groen Label), individuele huisvesting.
- Koeldekstelsysteem (135% koeloppervlak) in combinatie met een warmtepomp (Groen Label), groepshuisvesting.
- Mest- (en water-)kanaal, mestkanaal met andere dan metalen driekant roosters en schuine putwanden (Groen Label).

Alle hierboven genoemde huisvestingssystemen voldoen aan de eis van Best Beschikbare Techniek en het Besluit Huisvesting. De emissiefactor van het gekozen systeem is niet hoger dan de maximale emissiewaarde in het Besluit huisvesting en bijlage 2 van de Regeling ammoniak en veehouderij.

Aangezien er voor de MER vanuit wordt gegaan dat er op de nieuwe locatie momenteel geen bedrijf is gevestigd, zal de hervestiging van de varkenshouderij leiden tot een duidelijke toename van het aantal transportbewegingen van en naar de Steenakkerstraat 19. Overigens is dit ook het geval indien er vanuit wordt gegaan dat de reeds gebouwde stal tot de huidige situatie behoort. Transportbewegingen zullen plaatsvinden ten behoeve van de aanvoer van veevoer, de afvoer van vleesvarkens en de afvoer van kadavers.

2.2.2 *Alternatieve bedrijfsvoering*

Voor beide bedrijven zijn alternatieven af te wegen op basis van de toe te passen huisvestingssystemen. Om meer ammoniakreductie te realiseren kan als alternatief voor de chemische luchtwassystemen met een emissiereductie van 70% en de stallen met emissiereducerende mest- en waterkanalen gekozen worden voor chemische luchtwassystemen met een emissiereductie van 95%.

2.2.3 *Maximale variant*

De voorgenoemde bedrijfsvoering, zoals die is beschreven in paragraaf 2.2.1, biedt niet de maximale invulling van de mogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan biedt. Het agrarisch bedrijf aan de Kampsestraat krijgt een bouwvlak van 2,5 ha ter beschikking. Het bedrijf aan de Steenakkerstraat is een bouwvlak van 2,05 ha toegewezen. Dit biedt planologische ruimte voor het realiseren van grotere bedrijven dan nu zijn aangevraagd. Bij het zoeken naar een maximale invulling van de bouwvlakken wordt aangesloten bij de "Technische Knoppennotitie" van de provincie Noord-Brabant die is opgesteld naar aanleiding van de behandeling van het

Burgerinitiatief "Megastallen - nee" in de vergadering van Provinciale Staten afgelopen voorjaar 2010. De notitie is opgesteld om feitelijke informatie over de ontwikkelingen in de intensieve veehouderij te verzamelen en omdat de omstandigheden rond de intensieve veehouderij sinds de in werking treding van de Reconstructiewet zijn gewijzigd. Met betrekking tot varkensbedrijven wordt met name gefocust op de maximale invulling van bouwvlakken. Hierbij wordt de vraag gesteld of de in de Reconstructieplannen gehanteerde norm van een gesloten zeugenbedrijf van 750 zeugen wel de maximale invulling van een bouwvlak van 2,5 ha biedt. In bijlage I van deze notitie wordt hierover het volgende geconstateerd:

"Bouwblokmogelijkheden:

- 2 ha netto en 0,5 ha groen = 2,5 ha bouwblok.
 - Uitgangspunt zuinig ruimtegebruik en bouwen in 1 laag. Alle voorzieningen (woonhuis, erfverharding, voer- en mestopslag) worden op het bouwblok gesitueerd.
 - Zeugen:
1500 zeugen gesloten (dus 376 kraamzeugen, 1.126 guste/dragende zeugen, 5.400 gespeende biggen, 10.500 vleesvarkens/opfokzeugen). Door het bouwen in twee of nog meer lagen kunnen er meer dieren worden gehouden.
- 1 ha netto en 0,5 ha groen = 1,5 ha bouwblok.
 - Uitgangspunt zuinig ruimtegebruik en bouwen in 1 laag. Alle voorzieningen (woonhuis, erfverharding, voer- en mestopslag) worden op het bouwblok gesitueerd.
 - Zeugen:
750 zeugen gesloten (dus 188 kraamzeugen, 563 guste/dragende zeugen, 2.700 gespeende biggen, 5.250 vleesvarkens/opfokzeugen). Door het bouwen in twee of nog meer lagen kunnen er meer dieren worden gehouden".

Het bouwvlak aan de Kampsestraat is 2,5 ha groot. Hier wordt dus uitgegaan van een bedrijf met 1500 zeugen gesloten. Het bouwvlak aan de Steenakkerstraat is 2 ha groot. Hier wordt uitgegaan van een bedrijf met 1000 zeugen gesloten.

Kanttekening maximale variant

In deze passende beoordeling wordt de maximale stikstofdepositie op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent onderzocht in het maximale scenario. Op basis van de ruimte die het bestemmingsplan biedt is dit ook een reëel scenario. In theorie wordt planologisch-juridisch de mogelijkheid geboden voor de vestiging van de hierboven beschreven bedrijven. Het is echter niet de verwachting dat dergelijke bedrijven zich in dit geval in het LOG gaan vestigen. Er zijn reeds bedrijfsplannen opgesteld en milieuvergunningen aangevraagd voor beide bedrijven. De opzet zoals die momenteel voor de Kampsestraat is gekozen, biedt niet de ruimte voor een gesloten bedrijf met 1500 zeugen. Wanneer in eerste instantie het voorgenomen bedrijf wordt opgericht, kan dit maximaal groeien tot een bedrijf met 750 zeugen gesloten. In theorie kan er natuurlijk een nieuwe milieuvergunning worden aangevraagd, waarbij de invulling van het bouwvlak anders is, maar dit is niet waarschijnlijk. Dit geldt nog veel sterker voor het nieuwe bedrijf van Maatschap De Haas. Aan de Steenakkerstraat is reeds een stal

opgericht. Het realiseren van een gesloten bedrijf met 1000 zeugen zou een andere invulling van het bouwvlak betekenen. Het is in ieder geval niet mogelijk zonder de nieuwe stal af te breken. De kans dat dit zal gebeuren is natuurlijk niet groot.

Tot slot is de maximale bedrijfsomvang bepaald op 750 zeugen gesloten in een overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemers. Ook dit biedt juridische kaders voor een bedrijf met een maximale grootte van 750 zeugen gesloten. Omdat het echter planologisch wel mogelijk wordt gemaakt en andere ondernemers dus in theorie de mogelijkheid hebben beide bedrijven in omvang te laten groeien tot een maximum van 1500 en 1000 zeugen gesloten, wordt hiervan uitgegaan in het maximale scenario.

3 Beoordelingskader

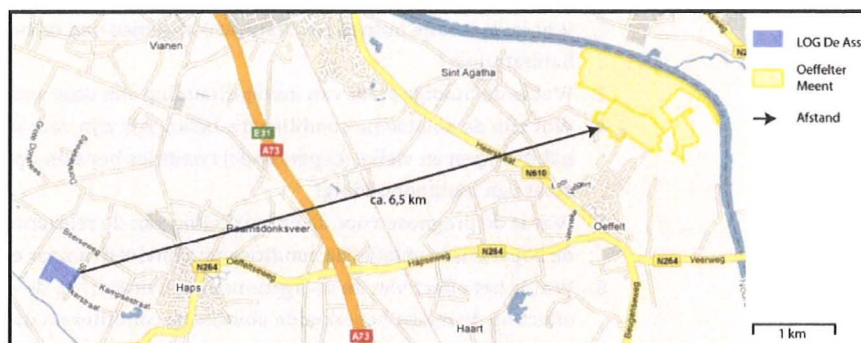
Allereerst wordt kort ingegaan op de gebiedsbescherming krachtens de Natuurbeschermingswet 1998. Daarbij wordt tevens aangegeven welke factoren van de gebiedsbescherming een rol spelen in relatie tot de voorgenomen activiteiten, te weten de verplaatsing naar en uitbreiding van beide veehouderijen in LOG De Ass. Vervolgens wordt kort ingegaan op het wijze waarop mogelijke effecten op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent beoordeeld dienen te worden.

3.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de aanwijzing en bescherming van Natura2000-gebieden, beschermde natuurmonumenten en gebieden die de minister van LNV aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen, zoals wetlands. De Natura2000-gebieden vormen de Europese Ecologische Hoofdstructuur. In dit netwerk zijn alle Europese Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebieden opgenomen. De Natuurbeschermingswet 1998 richt zich op beheer, herstel en bescherming van de Natura2000-gebieden. Ter bescherming van de natuurwaarden waarvoor de verschillende Natura2000-gebieden zijn aangewezen, mogen projecten die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een significant verstorend effect hebben op soorten, niet worden uitgevoerd zonder een vergunning. Hierbij is het van belang dat de Natuurbeschermingswet 1998 een zogenaamde 'externe werking' kent. Dit houdt in dat ook projecten buiten beschermde gebieden vergunningplichtig kunnen zijn, wanneer zij een negatief effect hebben op het beschermde gebied.

LOG De Ass is niet gelegen binnen een Natura2000-gebied, zodat directe effecten, zoals vernietiging van habitats door ruimtebeslag, niet aan de orde zijn. Er kan derhalve ten hoogste sprake zijn van externe effecten van de voorgenomen activiteiten op het nabij gelegen Natura2000-gebied Oeffelter Meent.

De afstand tussen LOG De Ass en de Oeffelter Meent is aanzienlijk (zie afbeelding 2 op de volgende pagina), zodat effecten als geluidsbelasting of lichtuitstraling niet zullen optreden. Varkenshouderijen leiden echter wel tot uitstoot van stikstof, dat tot op grote afstanden van de bron kan neerslaan. Dat betekent dat de verplaatsing en de uitbreiding van de beide veehouderijen, ondanks de aanzienlijke afstand, kan leiden tot een toename van de stikstofdepositie op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent. Er dient dan ook middels modelberekeningen nader onderzocht te worden in welke mate de voorgenomen activiteiten leiden tot stikstofdepositie binnen de Oeffelter Meent. Aan de hand van de habitattypen en habitatsoorten waarvoor het gebied is aangewezen en de instandhoudingsdoelstellingen die hiervoor zijn opgesteld, kan worden beoordeeld of deze stikstofdepositie zal leiden tot negatieve effecten.

Afbeelding 2: Ligging LOG De Ass ten opzichte van de Oeffelter Meent.

3.2 Beoordelingskader stikstofdepositie

In de beheerplannen die momenteel voor de Natura2000-gebieden worden opgesteld, wordt aangegeven op welke manier de depositie van stikstof op Natura2000-gebieden kan worden getoetst en onder welke voorwaarden vergunningverlening mogelijk is. Het beheerplan voor Oeffelter Meent is echter nog niet beschikbaar. Tevens wordt momenteel gewerkt aan een zogenaamde Programmatische Aanpak Stikstof, waarin de overheid generieke maatregelen vast zal leggen om de stikstofdepositie te verlagen en zo de instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden te behalen. Provinciale maatregelen en regelingen, zoals de door de provincie Noord-Brabant en Limburg voorgestelde depositiebank (saldering van stikstofdepositie), zullen in de Programmatische Aanpak Stikstof geïntegreerd worden.

Totdat het beheerplan Oeffelter Meent en de Programmatische Aanpak Stikstof van kracht zijn, vormt de 'Handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura2000-gebieden' (Ministerie van LNV) een richtlijn bij de afweging of bestaand gebruik, nieuwvestiging of uitbreiding van activiteiten met stikstofuitstoot in of in de omgeving van Natura2000-gebieden kan worden toegestaan. Centraal bij de beoordeling van stikstofdepositie staan de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura2000-gebied. Op landelijk niveau dient voor de betrokken habitats en soorten een gunstige staat van instandhouding behouden, dan wel hersteld te worden. De ondergrens bij de beoordeling van effecten is dat er geen verslechtering op mag treden ten opzichte van de huidige situatie, waaronder ook is inbegrepen dat activiteiten niet mogen leiden tot het afnemen van het perspectief om de instandhoudingsdoelstellingen op termijn te realiseren.

Bij de beoordeling van effecten, in dit geval effecten van stikstofdepositie, dienen in dat licht de volgende vragen beantwoord te worden:

1. Wat zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor de te beschermen soorten en habitattypen die gevoelig zijn voor stikstofdepositie?

2. Wat is de locatie binnen het Natura2000-gebied van de betreffende soorten en habitattypen?
3. Wat is de huidige staat van instandhouding van deze soorten en habitattypen?
4. Wat zijn de abiotische condities die belangrijk zijn voor deze soorten en habitattypen en welke (beperkende) condities bepalen op dit moment de huidige staat van instandhouding?
5. Wat is de prognose voor de ontwikkeling van de relevante abiotische condities (zijn de beperkende abiotische condities te beïnvloeden naar een meer gewenst niveau)?
6. Wat is het effect van de voorgenomen activiteiten op de abiotische condities (is er effect op de meest beperkende abiotische condities en daarmee op de mogelijkheden om de instandhoudingsdoelstellingen te behalen)?
7. Wat zijn de relevante verschillende activiteiten in en nabij het Natura2000-gebied en wat is het cumulatieve effect daarvan?

Hoe vollediger deze vragen beantwoord kunnen worden, hoe gemakkelijker het al dan niet verlenen van een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor een activiteit kan worden onderbouwd.

Wanneer de voorgenomen activiteiten leiden tot een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen, dan kan de activiteit niet zonder meer worden toegestaan. Met het bevoegd gezag kan dan eventueel overeengekomen worden aanvullende maatregelen te nemen om stikstofdepositie te voorkomen, overleg gevoerd worden ten aanzien van alternatieven of bekeken worden of extra maatregelen genomen kunnen worden om de instandhoudingsdoelstellingen, ondanks de voorgenomen activiteiten, toch te bereiken. Wanneer dit niets oplevert, dan is vergunningverlening voor de activiteiten niet mogelijk.

4 Natura2000-gebied Oeffelter Meent

LOG De Ass ligt, zoals al gezegd, in de nabijheid van het Natura2000-gebied Oeffelter Meent. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de gebiedskenmerken, de habitattypen en de instandhoudingsdoelstellingen van dit beschermd gebied.

4.1 Gebiedskenmerken

De Oeffelter Meent bevindt zich in de Maasuitewaarden ten noorden van Oeffelt (zie afbeelding 3). Het gebied is daarmee gelegen binnen het Maasheggenlandschap, dat globaal begrensd wordt door Maashees in het zuiden en Cuijk in het noorden. In totaal heeft het Natura2000-gebied Oeffelter Meent een oppervlakte van 104 ha.

Afbeelding 3: Begrenzing Natura2000-gebied Oeffelter Meent

De Oeffelter Meent bestaat niet alleen uit uiterwaarden, ook drogere graslanden, gelegen op een oeverwal van een vroegere loop van de Maas behoren tot het gebied. De graslanden die op deze kalkarme bodems tot ontwikkeling gekomen zijn, de zogenaamde stroomdalgraslanden, kennen hoge floristische kwaliteiten en komen in Nederland nog slechts beperkt voor.

Het oorspronkelijke Maasuitwaardenlandschap is in Nederland nauwelijks meer aanwezig. Grootschalige grind- en zandwinning en intensivering en rationalisering van de landbouw hebben geleid tot het verdwijnen van dit landschap. Doordat de gronden binnen de Oeffelter Meent bij de ruilverkaveling in de jaren 1980 werden aangewezen als natuurgebied, is het kenmerkende Maasheggenlandschap hier behouden gebleven. Gevlochten hagen van eenstijlige meidoorn en sleedoorn wisselen de intensief beheerde graslanden hier nog af.

Door de Oeffelter Meent stroomt een gekanaliseerde beek, de Oeffeltsche Raam. Deze beek wordt gekenmerkt door een hoge voedselrijkdom. De Oeffeltsche Raam stroomt ter hoogte van de Oeffelter Meent uit in de Maas. Hogere gronden binnen het gebied, buiten het beekdal, hebben veelal een grof zandig tot grindig karakter met een hobbelig reliëf.

Van west naar oost wordt de Oeffelter Meent doorsneden door de winterdijk van de Maas. De oeverwal die zich aan de rivierzijde van deze dijk bevond, is circa 150 jaar geleden afgegraven om de dijk aan te kunnen leggen. Enkele lage kaden binnen het gebied versterken het aanwezige reliëf nog verder. Het binnendijkse gedeelte van de Oeffelter Meent is niet vergraven, met uitzondering van de aanleg van een aantal poelen.

De hogere delen van het Natura2000-gebied herbergen de belangrijkste natuurwaarden binnen het gebied. De gronden worden begraaasd door runderen en paarden, waarbij een mozaïek van droge graslanden van verschillende typen ontstaan is. Deze graslanden kunnen worden gerekend tot het prioritaire habitatype kalkminnend grasland op dorre zandbodem (6120) en kunnen worden gerekend tot twee vegetatieverbonden (en de overgangsvormen daartussen): het dwerghaververbond en het verbond der droge stroomdalgraslanden. Kenmerkende plantensoorten die kunnen worden aangetroffen, zijn onder andere vroege haver, klein tasjeskruid, viltganzerik (dwerghaververbond), zacht vetkruid, muurpeper en wit vetkruid (verbond der droge stroomdalgraslanden). Grote delen van het Natura2000-gebied worden echter ingenomen door soortenarmere, meer gesloten graslanden, met echter op diverse plekken nog voldoende diversiteit dat herstel tot soortenrijkere, karakteristieke graslanden mogelijk is. Tenslotte bieden de maasheggen broed- en schuilgelegenheid aan diverse vogelsoorten en vormen zij het leefgebied van onder andere de das.

4.2 Habitattypen

Het Natura2000-gebied is aangewezen voor twee habitattypen en twee habitatoorten. Het betreft de habitattypen kalkminnend grasland op dorre zandbodem (6120) en laaggelegen schraal hooiland (6510). De kleine modderkruiper (1149) en de kamsalamander (1166) zijn de aangewezen habitatoorten.

Kalkminnend grasland op dorre zandbodem (stroomdalgrasland)

Het betreft soortenrijke, relatief open tot tamelijk gesloten graslanden op droge, relatief voedselarme, zandige tot zavelige en meest kalkhoudende standplaatsen langs de grotere en kleinere rivieren. Met name op stroomruggen, oeverwallen, rivierduinen en dijken kunnen zij worden aangetroffen. Stroomdalgraslanden komen voor op basische

tot matig zure bodems en alleen onder matig droge tot droge omstandigheden. Zij kunnen worden aangetroffen op gronden met voedselarme tot matig voedselrijke omstandigheden, op zeer rijke gronden komt het habitatype niet voor. Incidentele overstroming met rivierwater heeft geen negatieve invloed op stroomdalgraslanden. Hierdoor wordt basenrijk water aangevoerd, dat zorgt voor enige buffering en wordt tevens vers zand en zavel aangevoerd. Dit heeft een positief effect op de stroomdalgraslanden.

Opmerkelijk is dat in de Oeffelter Meent de stroomdalgraslanden voorkomen op kalkarme bodems. De zuurgraad van de bodem is hier echter nog voldoende hoog om ontwikkeling van het habitatype mogelijk te maken.

Voor instandhouding van het stroomdalgrasland is een beheer van begrazing en maaien (hooien) van belang. Bij ontbreken of onvoldoende intensiteit van dit beheer, verruigen de graslanden en ontstaat struikgewas. Stroomdalgraslanden zijn verder, zeker op kalkarme gronden, erg gevoelig voor stikstofdepositie (verzuring).

Het huidige voorkomen van het habitatype stroomdalgrasland is beperkt: goed ontwikkelde stroomdalgraslanden komen slechts in kleine snippers voor langs de grote rivieren. Naar schatting is er in totaal nog circa 30 ha stroomdalgrasland aanwezig in Nederland (ter vergelijking: in 1930-1950 was er nog circa 200 ha stroomdalgrasland aanwezig).

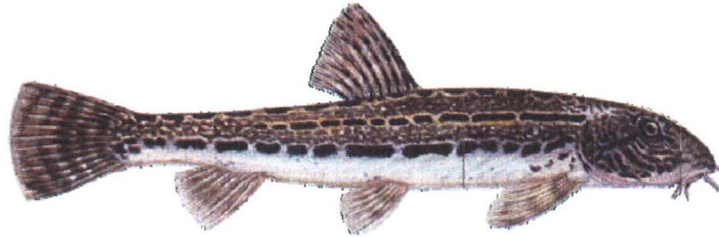
Laaggelegen schraal hooiland

Het betreft soortenrijke, bloemrijke hooilanden op tamelijk voedselrijke, doorgaans kleihoudende gronden. Laaggelegen schraal hooiland komt, zoals in de Oeffelter Meent, onder andere voor in de uiterwaarden en komgronden in het rivierengebied. Af en toe treedt overstroming van de hooilanden op. De laaggelegen schrale hooilanden komen onder vergelijkbare abiotische omstandigheden voor als de stroomdalgraslanden, maar zij worden gekenmerkt door vochtigere omstandigheden.

Het habitatype laaggelegen schraal hooiland is afhankelijk van hooilandbeheer, waarbij de vegetatie jaarlijks een- of tweemaal gemaaid wordt en het maaisel wordt afgevoerd. Eventueel kan nabeweiding plaatsvinden. Bemesting is, gezien de tamelijk hoge voedselrijkdom van uiterwaardgronden, niet noodzakelijk. Wanneer hooilanden niet incidenteel overstromen, waarbij basenrijk water instroomt, kunnen de hooilanden te maken krijgen met verzuring. Ook is laaggelegen schraal hooiland gevoelig voor verzuring door stikstofdepositie.

Kleine modderkruiper

De kleine modderkruiper (zie afbeelding 4 op de volgende pagina) kan worden aangetroffen in sloten, beken, rivierarmen en meren. De ideale habitat bestaat uit stilstaande tot zwak stromende wateren, waarbij de soort leeft op en in de waterbodem. Eieren worden ook op de (bij voorkeur kale) waterbodem afgezet. De kleine modderkruiper komt in geheel Nederland voor en is niet bedreigd. Lokale populaties kunnen echter negatief beïnvloed worden door vermessing of door het achter wege blijven van tijdig slootonderhoud. In de zuurstofarme omgeving die hierdoor ontstaat, is te weinig voedsel aanwezig voor de kleine modderkruiper om zich te handhaven.

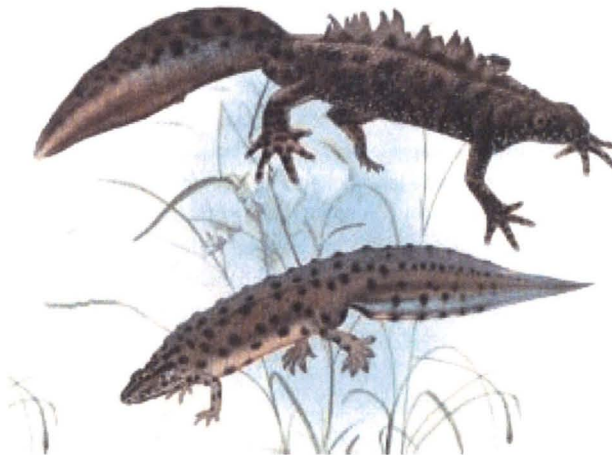

Afbeelding 4: Kleine modderkruiper.

Kamsalamander

Kamsalamanders (zie afbeelding 5) komen voor in kleinschalige, agrarische landschappen, met name op overgangen van bos naar open gebied. De aanwezigheid van hagen, houtwallen, knotbomen, rietkragen en poelen maakt een gebied aantrekkelijk als leefgebied voor de kamsalamander.

De voortplantingshabitat van de kamsalamander wordt gevormd door vrij grote, geïsoleerde, stilstaande, half beschaduwde, voedselrijke wateren (poelen, vennen en sloten). Een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie is daarbij van belang voor de eiafzet. De wateren moeten bovendien vrij zijn van vissen en watervogels, die anders de eieren en larven opeten. Het kan derhalve een voordeel zijn wanneer voortplantingswateren incidenteel droog vallen, zodat er geen vispopulatie tot ontwikkeling kan komen.

Afbeelding 5: Kamsalamanders. Boven: mannetje, onder: vrouwtje.

In Nederland komt de kamsalamander met name in het zuidoostelijk deel van het land voor, veelal in geïsoleerd levende populaties. Het areaal van de soort is in de vorige eeuw met circa eenderde afgenomen. Het verdwijnen, aantasten en geïsoleerd raken van de leefgebieden is de belangrijkste oorzaak van deze afname.

Voortplantingshabitats zijn veelal verdwenen en kleine landschapselementen zijn met de intensivering en de rationalisering van de landbouw veelal opgeruimd.

Tegenwoordig is de kamsalamander opgenomen op de Rode Lijst van Nederland, met als status 'kwetsbaar'.

4.3 Instandhoudingsdoelstellingen

Het netwerk van natuurgebieden dat Natura2000 moet vormen, moet ervoor zorgen dat de aangewezen natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten een gunstige staat van instandhouding behouden, of dat deze wordt hersteld. In de Natuurbeschermingswet 1998 is dan ook vastgelegd dat voor ieder Natura2000-gebied moet worden vastgesteld welke doelstellingen er gelden ten aanzien van de natuurlijke habitats en/of soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Deze instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen in de Aanwijzingsbesluiten van de Natura2000-gebieden. De doelen op gebiedsniveau dienen uiteindelijk te leiden tot een gunstige staat van instandhouding op landelijke schaal. Op de instandhoudingsdoelstellingen voor de aangewezen habitattypen en -soorten van de Oeffelter Meent zal hieronder nader worden ingegaan. Daarnaast kennen de Natura2000-gebieden ook enkele algemene doelstellingen, die hier, ter volledigheid, ook kort worden aangeduid.

Algemene doelstellingen

Als algemene doelstellingen van de Natura2000-gebieden gelden:

- Behoud van de bijdrage aan het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage aan van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang van de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud en herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor de instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Doelstellingen habitattypen en -soorten

In het (ontwerp-)Aanwijzingsbesluit voor het Natura2000-gebied Oeffelter Meent zijn de gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen opgenomen. Daar een definitief Aanwijzingsbesluit en een beheerplan momenteel nog ontbreken, is uitgegaan van dit ontwerp-Aanwijzingsbesluit. De doelstellingen zijn hieronder in tabelvorm overgenomen (zie tabel 1 op de volgende pagina).

Tabel 1: Instandhoudingsdoelstellingen voor Natura2000-gebied Oeffelter Meent.

Habitatype/-soort	Doel	Toelichting
Kalkminnende graslanden op dorre zandgronden	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Dit habitatype verkeert landelijk gezien in een zeer slechte staat van instandhouding. De nog voorkomende stroomdalgraslanden langs de Maas zijn momenteel slecht ontwikkeld. Herstel van deze vegetaties is van belang vanwege de ecologische variatie (variant op kalkarme bodem) en de geografische spreiding van het habitatype. De nog aanwezige stroomdalgraslanden in de Oeffelter Meent zijn van goede kwaliteit en er bestaan mogelijkheden tot uitbreiding.
Laaggelegen schraal hooiland	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit glanshaver- en vossenstaarhooilanden	Binnen de Oeffelter Meent komen op de lager gelegen gronden reeds glanshaver- en vossenstaarhooilanden voor. Deze kunnen mogelijk worden uitgebreid en in kwaliteit worden verbeterd.
Kleine modderkruiper	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie	Het voorkomen van de kleine modderkruiper is weliswaar bekend in de Oeffelter Meent, maar inzicht in de totale populatiegrootte ontbreekt. Er wordt derhalve geen hoger doel gesteld.
Kamsalamander	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie	In vier poelen binnen de Oeffelter Meent, gelegen bij de winterdijk, komt de kamsalamander voor. Bij een te hoge dynamiek in de uiterwaard kan de soort zich daar niet handhaven. De ruimte aan geschikt leefgebied is hierdoor beperkt.

4.4 Leemten in kennis Oeffelter Meent

Zoals aangegeven in het voorgaande hoofdstuk, dienen in het kader van de 'Handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura2000-gebieden' verschillende vragen beantwoord te worden ten aanzien van de kenmerken en doelen van het betreffende Natura2000-gebied.

Uitgebreide beschrijvingen van gebiedskenmerken en habitattypen worden opgenomen in de beheerplannen voor Natura2000-gebieden. Voor het Natura2000-gebied Oeffelter Meent is het beheerplan echter momenteel nog niet gereed. Dit betekent dat de beschrijvingen in de voorgaande paragrafen op onderdelen slechts van globale aard zijn. De volgende informatie is momenteel, vanwege het ontbreken van een beheerplan, nog niet beschikbaar:

- Exacte locatie van de habitattypen en habitatoorten binnen het Natura2000-gebied Oeffelter Meent. In de verdere beoordeling wordt derhalve aangenomen dat deze zich bevinden aan de rand van het Natura2000-gebied, op de kleinst mogelijke afstand tot het LOG De Ass. Op deze wijze wordt als het ware een worst case scenario onderzocht.
- Beperkende abiotische condities. De stroomdalgraslanden binnen de Oeffelter Meent zijn van relatief hoge kwaliteit, de laaggelegen schrale hooilanden kunnen in kwaliteit verbeterd worden. Welke abiotische factoren momenteel met name beperkend zijn voor herstel en uitbreiding is echter onbekend. Naar verwachting zal het gaan om een combinatie van rivierkundige processen, beheer en stikstofdepositie. In de verdere beoordeling zal dan ook ten aanzien van de abiotische condities een worst case scenario worden aangehouden, waarbij gesteld wordt dat een toename van de stikstofdepositie op de Oeffelter Meent als gevolg van de voorgenomen activiteiten zal leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen.
- Prognose voor de ontwikkeling van de relevante abiotische factoren. In het beheerplan zal worden opgenomen welke maatregelen op korte, middellange en lange termijn genomen zullen worden om de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken en welke effecten daarmee bereikt zullen worden op de abiotische factoren. De invoering van de Programmatische Aanpak Stikstof zal eveneens effect hebben op de abiotische factoren, middels het op kortere of langere termijn terugdringen van de stikstofdepositie. Vooruitlopend op deze beide documenten is het echter moeilijk te voorspellen welke effecten van welke omvang en op welke termijn zullen optreden. Uitgegaan wordt dan ook van de huidige situatie, zonder rekening te houden met eventuele verbetering van abiotische factoren.

5 Effecten voorgenomen activiteiten

Door middel van modelberekeningen is een voorspelling gemaakt van de stikstofdepositie die als gevolg van verplaatsing van de beide varkenshouderijen naar LOG De Ass, waarbij de beide bedrijven zullen worden uitgebreid, zal plaatsvinden op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent. Er zal daarbij een vergelijking gemaakt worden tussen de huidige situatie en de toekomstige situatie (voor zowel voorkeursalternatief, alternatieve bedrijfsvoering en maximale variant).

5.1 Werkwijze

In deze paragraaf wordt enerzijds aangegeven op welke wijze de modelberekeningen plaatsgevonden hebben en welke invoergegevens hiervoor zijn gebruikt. Daarnaast wordt kort aangegeven welk referentiekader gebruikt is om de stikstofdepositie van de voorgenomen activiteit te beoordelen.

5.1.1 Modelberekeningen

Stikstofdepositie bestaat uit ammoniak (NH_3) en stikstofoxides (NO_x). Vanuit de lucht slaat deze depositie neer op de bodem. Voor de berekening van de stikstofdepositie wordt het rekenprogramma Agro-stacks toegepast.

Op grond van de dierenaantallen en de gekozen stalsystemen kan de ammoniakemissie van de beide veehouderijbedrijven bepaald worden, die als invoergegeven gebruikt kan worden voor de modelberekeningen voor de stikstofdepositie. De ammoniakemissie van de beide bedrijven is in onderstaande tabel (tabel 2) opgenomen voor de huidige situatie, de voorkeursvariant, de alternatieve bedrijfsvoering en de maximale variant.

Tabel 2: Ammoniakuitstoot van de bedrijven van de heer Ards en de Maatschap De Haas in de huidige en toekomstige situatie (kg NH_3 /jaar).

Situatie	Bedrijf de heer Ards (Beerseweg 14 → Kampsestraat)	Bedrijf Maatschap De Haas (Beerseweg 19 → Steenakkerstr.)
Huidig	1.860,8	4.591,7
VKA	917,0	3.560,0
Alternatief	186,8	515,3
Maximaal	19.976,5	13.319,5

Uit tabel 2 blijkt, dat met name toepassing van een chemische luchtwasser met emissiereductie van 95% (alternatieve bedrijfsvoering) leidt tot lage ammoniakemissie. De maximale variant leidt daarentegen tot een fors hogere emissie dan in de huidige situatie en de beide alternatieven.

Naast de ammoniakemissie, dient in de modelberekeningen ook rekening gehouden te worden met de afstand van de bron tot het Natura2000-gebied. De volgende afstanden zijn daarbij aangehouden (tabel 3).

Tabel 3: Afstand vanaf de beide bedrijven in de huidige en toekomstige situatie tot de rand van het Natura2000-gebied Oeffelter Meent.

Situatie	Locatie	Afstand tot Oeffelter Meent
Bestaande situatie	Beerseweg 14	5.500 meter
Bestaande situatie	Beerseweg 19	5.600 meter
Toekomstige situatie	Kampsestraat	6.700 meter
Toekomstige situatie	Steenakkerstraat	6.500 meter

Bij de berekening en beoordeling van de stikstofdepositie op de Oeffelter Meent als gevolg van de beide varkenshouderijen is daarnaast rekening gehouden met de achtergronddepositie. Hiertoe is de Grootschalige Concentratiekaart van Nederland geraadpleegd. De achtergronddepositie op het gebied Oeffelter Meent bedraagt 1.560 mol/ha/jaar.

5.1.2 Referentiekader

In 2008 is door Alterra een rapport gepubliceerd waarin de kritische depositiewaarden voor stikstof voor de verschillende Natura2000-gebieden zijn bepaald. De waarden zijn bepaald op basis van een in VN-verband afgesproken methode en gebaseerd op de op dat moment beschikbare wetenschappelijke kennis. Per habitatype zijn kritische depositiewaarden opgesteld, die vervolgens zijn vertaald naar kritische depositiewaarden per Natura2000-gebied. Dit is de laagste kritische depositiewaarde van de verschillende habitattypen binnen het betreffende gebied. Voor de habitattypen binnen Oeffelter Meent gelden de volgende kritische depositiewaarden voor stikstofdepositie:

- Kalkminnend grasland op dorre zandgrond: 17,5 kg/ha/jaar (1.250 mol/ha/jaar).
- Laaggelegen schraal hooiland: 20 kg/ha/jaar (1.400 mol/ha/jaar).

Wanneer de stikstofdepositie op een Natura2000-gebied de kritische depositiewaarde van de habitattypen overschrijdt, dan bestaat het risico op het optreden van significant negatieve effecten. Hoe hoger de overschrijding en hoe langduriger de overschrijding, hoe groter dit risico is en hoe erger de te verwachten effecten uitpakken.

5.2 Stikstofdepositie voorgenomen activiteiten

Op grond van de werkwijze die in de vorige paragraaf is toegelicht, is de stikstofdepositie op de Oeffelter Meent berekend voor een aantal situaties, te weten:

- Huidige situatie: beide bedrijven zijn gevestigd aan de Beerseweg met de huidige dieraantallen en stalsystemen.
- Voorkeursalternatief: beide bedrijven verhuizen naar LOG De Ass en de bedrijven worden uitgebreid en uitgevoerd, zoals beschreven in paragraaf 2.2.1.
- Alternatieve bedrijfsvoering: beide bedrijven verhuizen naar LOG De Ass en de bedrijven worden uitgebreid en uitgerust met een chemische luchtwasser met reductiecapaciteit van 95% (zie paragraaf 2.2.2).
- Maximale variant: beide bedrijven verhuizen naar LOG De Ass, waarbij de bedrijfsvoering en omvang zodanig gekozen wordt dat maximale invulling gegeven wordt aan de mogelijkheden die het opgestelde bestemmingsplan biedt (zie paragraaf 2.2.3).

5.2.1 Huidige situatie

Door het bedrijf van de heer Ardts wordt in de huidige situatie jaarlijks 1.860,8 kg ammoniak uitgestoten. Bij het bedrijf van de Maatschap De Haas komt 4.591,7 kg ammoniak vrij. Deze uitstoot leidt tot een stikstofdepositie op de Oeffelter Meent van respectievelijk 0,74 (bedrijf de heer Ardts) en 1,58 mol N/ha/jaar (bedrijf Maatschap De Haas). Deze getallen kunnen vervolgens vergeleken worden met de achtergronddepositie (1.560 mol/ha/jaar) en de kritische depositiewaarde voor de Oeffelter Meent (1.250 mol/ha/jaar). Deze vergelijking is opgenomen in tabel 4.

Tabel 4: Stikstofdepositie (mol/ha/jaar) op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent in de huidige situatie.

Bedrijf	Depositie	t.o.v. achtergronddepositie	t.o.v. kritische depositiewaarde	Toename depositie (incl. Achtergronddepositie) t.o.v. bestaande situatie
Ardts	0,74	0,047%	0,059%	nvt
De Haas	1,58	0,101%	0,126%	nvt

5.2.2 Voorkeursvariant

Wanneer de beide bedrijven verplaatst worden naar LOG De Ass, waarbij zij worden uitgebreid en voorzien worden van stalsystemen zoals dat voorzien is in het voorkeursalternatief, vindt voor het bedrijf van de heer Ardts een afname van de ammoniakuitstoot plaats. Ook voor het bedrijf van de Maatschap De Haas is een lichte afname te zien. De ammoniakuitstoot bedraagt respectievelijk 917,0 en 3.560 kg/ha/jaar. Voor het bedrijf van de heer Ardts leidt dat tot een stikstofdepositie op de Oeffelter Meent van 0,26 mol/ha/jaar. Het bedrijf van de Maatschap De Haas zorgt voor een stikstofdepositie van 1,07 mol/ha/jaar. Tabel 5 op de volgende pagina geeft een overzicht van de depositie als gevolg van het voorkeursalternatief.

Tabel 5: Stikstofdepositie (mol/ha/jaar) op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent bij keuze van het voorkeursalternatief.

Bedrijf	Depositie	t.o.v. achtergronddepositie	t.o.v. kritische depositiewaarde	Toename depositie (incl. Achtergronddepositie) t.o.v. bestaande situatie
Ardts	0,26	0,017%	0,021%	-0,030%
De Haas	1,07	0,069%	0,086%	-0,033%

De verplaatsing van de beide bedrijven naar LOG De Ass leidt voor beide bedrijven tot een (iets) lagere stikstofdepositie op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent dan in de huidige situatie het geval is.

5.2.3 Alternatieve bedrijfsvoering

Door toepassing van een chemische luchtwasser met emissiereductie van 95% neemt de ammoniakuitstoot van beide bedrijven fors af in vergelijking met de uitstoot in de huidige situatie. De ammoniakemissie van het bedrijf van de heer Ardts bedraagt in dat geval 186,8 kg/ha/jaar, de emissie van het bedrijf van de Maatschap De Haas bedraagt 515,3 kg/ha/jaar. Deze lagere emissie leidt tot een lagere stikstofdepositie op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent (zie tabel 6). Het bedrijf van de heer Ardts zorgt voor 0,05 mol/ha/jaar stikstofdepositie, het bedrijf van de Maatschap De Haas leidt tot 0,16 mol/ha/jaar stikstofdepositie op de Oeffelter Meent.

Tabel 6: Stikstofdepositie (mol/ha/jaar) op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent bij keuze van de alternatieve bedrijfsvoering.

Bedrijf	Depositie	t.o.v. achtergronddepositie	t.o.v. kritische depositiewaarde	Toename depositie (incl. Achtergronddepositie) t.o.v. bestaande situatie
Ardts	0,05	0,003%	0,004%	-0,044%
De Haas	0,16	0,010%	0,013%	-0,091%

Ten opzichte van de huidige situatie leidt keuze voor een chemische luchtwasser met emissiereductie van 95% tot een grotere afname van de stikstofdepositie dan keuze voor het voorkeursalternatief.

5.2.4 Maximale variant

De gekozen invulling van het bestemmingsplan voor LOG De Ass maakt het mogelijk dat veel omvangrijkere bedrijven gevestigd worden dan momenteel door de heer Ardts en de Maatschap de Haas worden nagestreefd en waarvoor zij reeds een milieuvergunning hebben aangevraagd. Daar grotere bedrijven planologisch gezien

mogelijk gemaakt worden, is ook hiervoor de ammoniakuitstoot en de stikstofdepositie berekend.

In de maximale situatie zou het bedrijf van de heer Ardts een ammoniakuitstoot veroorzaken van 19.976,5 kg/ha/jaar. Het bedrijf van de Maatschap De Haas zou in dat geval een ammoniakuitstoot kennen van 13.319,5 kg/ha/jaar. De stikstofdepositie die hierdoor veroorzaakt zou worden op de Oeffelter Meent bedraagt is dan (per toeval) voor beide bedrijven gelijk en bedraagt 5,69 mol/ha/jaar (zie tabel 7).

Tabel 7: Stikstofdepositie (mol/ha/jaar) op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent wanneer maximale invulling gegeven zou worden aan het bestemmingsplan van LOG De Ass.

Bedrijf	Depositie	t.o.v. achtergronddepositie	t.o.v. kritische depositiewaarde	Toename depositie (incl. Achtergronddepositie) t.o.v. bestaande situatie
Ardts	5,69	0,365%	0,455%	+0,317%
De Haas	5,69	0,365%	0,455%	+0,263%

Gezien de veel grotere ammoniakuitstoot is het niet verwonderlijk dat de stikstofdepositie op de Oeffelter Meent aanzienlijk hoger is bij de maximale variant dan in de huidige situatie en bij keuze van het voorkeursalternatief of de alternatieve bedrijfsvoering.

6 Conclusies

In het voorgaande hoofdstuk zijn de effecten van de voorgenomen activiteiten in de vorm van stikstofdepositie op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent in beeld gebracht. De stikstofdepositie van verschillende alternatieven van deze activiteiten zijn daarbij vergeleken met de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype binnen de Oeffelter Meent, de kalkminnende graslanden op dorre zandgrond. In het voorliggende hoofdstuk wordt een beoordeling van deze effecten gegeven en wordt aangegeven in hoeverre sprake zal zijn van significant negatieve effecten op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent.

Allereerst kan geconcludeerd worden dat, voor welk alternatief ook gekozen wordt, het effect op de stikstofdepositie als gevolg van de beide veehouderijen op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent zeer gering is in vergelijking tot de achtergronddepositie die optreedt.

Daarbij dient echter te worden opgemerkt dat de achtergronddepositie reeds fors hoger is dan de kritische depositiewaarde van de Oeffelter Meent, zodat iedere toename van de stikstofdepositie kan leiden tot significant negatieve effecten op de kwetsbare habitattypen binnen het gebied.

Wanneer ten aanzien van de beide veehouderijen bij Haps gekozen wordt voor realisatie van het voorkeursalternatief of de alternatieve bedrijfsvoering, treedt een (geringe) afname op van de stikstofdepositie op de Oeffelter Meent. De afname is hoger bij keuze van de alternatieve bedrijfsvoering, aangezien de alternatieve bedrijfsvoering leidt tot een aanzienlijke afname van de stikstofemissie bij beide bedrijven. Beide alternatieven leiden derhalve niet tot (significant) negatieve effecten op het Natura2000-gebied, zodat een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 niet noodzakelijk is.

Er wordt overigens wel aangeraden een vergunningaanvraag te doen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Op deze wijze kan schriftelijk vastgelegd worden dat een vergunning voor de geplande veehouderijen in LOG De Ass niet noodzakelijk is.

In het maximale scenario, waarbij een maximale invulling gegeven wordt aan de mogelijkheden binnen het bestemmingsplan voor LOG De Ass, ontstaat een fors hogere emissie van ammoniak vanuit beide bedrijven. Dit leidt tevens tot een hogere stikstofdepositie op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent dan in de huidige situatie, bij het voorkeursalternatief of bij de alternatieve bedrijfsvoering optreedt. Hoewel de toename procentueel gezien gering is (voor het bedrijf van de heer Ards bedraagt de toename 0,317%, voor het bedrijf van de Maatschap De Haas is de toename 0,293%), is toename van de depositie ongewenst, daar momenteel reeds de kritische depositiewaarde overschreden wordt door de achtergronddepositie. Het kan dan ook niet worden uitgesloten dat bij realisatie van de maximale variant significant negatieve effecten optreden op de Oeffelter Meent. Deze variant is daarom niet zonder meer vergunbaar in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Wel is het mogelijk dat in het licht van maatregelen die in het beheerplan of op grond van de Programmatische

Aanpak Stikstof genomen worden, de geringe toename van de depositie als gevolg van de maximale variant uiteindelijk niet zal leiden tot significant negatieve effecten. Dit kan echter momenteel niet worden voorspeld.

Hierbij moet worden opgemerkt dat het onwaarschijnlijk is dat de maximale variant daadwerkelijk tot stand komt. Zoals in hoofdstuk 2 beschreven is, hebben beide bedrijven reeds een milieuvergunning aangevraagd op basis van het voorkeursalternatief. Tevens hebben de ondernemers en de gemeente Cuijk een overeenkomst getekend, die realisatie van de maximale variant uitsluit. Tenslotte is reeds één stal van het toekomstige bedrijf van de Maatschap De Haas gebouwd. Voor de realisatie van de maximale variant zou deze stal afgebroken moeten worden, wat zeer onwaarschijnlijk is. Er kan dan ook worden aangenomen dat de maximale variant slechts een theoretische variant is.

Uiteindelijk zal voor LOG De Ass een keuze gemaakt worden uit realisatie van de voorkeursvariant of realisatie van de alternatieve bedrijfsvoering. Deze beide varianten leiden, zoals gezegd, niet tot negatieve effecten op het Natura2000-gebied Oeffelter Meent daar zij niet leiden tot een toename van de stikstofdepositie op het gebied.